

Talouden toteutuminen 2024 / osavuosikatsaus 1-6

Kaupunginhallitus 26.08.2024 § 227

Valmistelija: Talous- ja hallintojohtaja Katja Aalto
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Uudenkaupungin kaupungin ja liikelaitosten osavuosikatsaus puolen vuoden talouden ja toiminnan toteumasta on valmistunut. Elokuun tietojen pohjalta voidaan ennakoida, että kaupungin vuoden 2024 talous olisi tasapainossa. Tulos kuitenkin tulee jäämään talousarviosta arviolta 600 000 euroa, joka selittyy pienemmällä tuloveroennusteella. Talousarviovaiheessa on tuloverojen tuotto-odotus arviotu vahvemmaksi. Veroennusteisiin liittyy epävarmuutta ja 9 kuukauden osavuosikatsauksen yhteydessä tulee arvioida talousarvionmuutoksen tarvetta.

Tuloslaskelma, kaupunki						
Ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	Käyttö 01-06/2023	TA + muutos 2024	Käyttö 01-06/2024	Käytön %	Tot. Arvio 2024
Toimintatuotot	25 676 677	13 313 599	24 769 003	12 698 191	51,3 %	24 769 003
Valmistus omaan käyttöön	409 740	164 489	447 000	144 269	32,3 %	447 000
Toimintakulut	-63 821 587	-32 515 402	-65 809 347	-32 482 953	49,4 %	-65 759 535
TOIMINTAKATE	-37 735 170	-19 037 314	-40 593 344	-19 640 492	48,4 %	-40 543 532
Verotulot	39 277 732	22 372 913	40 631 000	19 565 297	48,2 %	39 937 000
Valtionosuudet	7 303 526	3 685 465	5 971 255	2 984 244	50,0 %	5 971 255
Rahoitustuotot ja -kulut	1 044 587	558 398	448 698	344 090	76,7 %	448 698
VUOSIKATE	9 890 675	7 579 462	6 457 609	3 253 138	50,4 %	5 813 421
Poistot ja arvonalentumiset	-5 265 013	-2 655 554	-6 071 512	-2 729 515	45,0 %	-6 071 512
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0		0
TILIKAUDEN TULOS	4 625 662	4 923 908	386 097	523 623	135,6 %	-258 091
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 833 047	5 025 523	644 188	623 060	96,7 %	0

RAPORTOINTI VALTUUSTOLLE

Tämä osavuosikatsaus on laadittu muuten vielä vanhan mallin mukaisesti, mutta esittelytekstiä on tiivistetty. Hallintosäännön mukaan toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista kuukauden välein. Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille hallintosäännön talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla. Toimielimet raportoivat talousarvion toteutumisesta valtuustolle neljännesvuosittain: ensimmäinen raportointikausi kattaa kuukaudet 1–3 (taloudelliset tavoitteet), toinen 1–6 (toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet), kolmas 1–9 (toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet) ja neljäs 1–12 (tp). Raportit toimitetaan palvelualueittain.

Palvelukeskukset ovat tehneet valtuuston hyväksymällä sitovuustasolla (palvelualue) raportit toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta ajalta 1–6/2024. Raportit on tulostettu valtuuston hyväksymällä sitovuustasolla. Toteutusvertailun alussa

on kaupungin ja liikelaitosten yhdistetty tuloslaskelma sekä kaupungin tuloslaskelma.

Suhdannekehitys ja julkisen talouden tila

Suhdannekehityksen arvioidaan olevan kääntymässä monien eri ennakkollisten indikaattorien perusteella. Esimerkkinä inflaation hidastuminen parin prosentin tuntumaan ja sitä seuraava korkotason lasku. Kuluttajien ostovoimaa ja kysyntää lisää myös palkankorotukset. Korkotason laskun ennakoitaan vaikuttavan myös rakentamisen elpymiseen. Suomen talouskasvu on rakentunut investointiteollisuuden varaan, jossa kysyntä on heikentynyt ja kilpailu koventunut, jonka takia talouskasvun arvioidaan olevan hyvin maltillista tulevina vuosina.

Julkisen talouden tila on kuitenkin synkkä ja lisäsopeutuksia on jouduttu tekemään, joiden vaikutukset kuntasektorille ovat olleet kuitenkin maltillisia. Mutta kuntien tilannetta heikentää kuntiin jääneiden palvelujen menokehitys. Talouden sopeuttamisen kannalta palveluiden, palveluverkon ja kiinteistöomaisuuden arvioimiseen tulee kiinnittää jatkossa erityistä huomiota ei vain talousarviovalmistelussa vaan koko vuoden aikana.

Väestökehitys

Suomen tulevaisuuden haaste on väestön ikääntyminen ja työvoimasta tulevina vuosina poistuvien määrän vaikutus talouskasvuun. Työperäinen maahanmuutto nähdään yhtenä keinona selvittää tästä historiallisesti poikkeuksellisesta väestörakenteesta. Uudenkaupungin tilanne maahanmuuton osalta on prosenttiosuuksina tarkasteltuna vahva eli kuntalaisista jopa 9% (1 343 hlöä) on vieraskielisiä. Kevätkaudella ukrainalaisista (tilapäinen suojelun status) siirtyi 28 henkilöä kuntalaiseksi. Kaupunkiin on muuttanut kevätkaudella 350 henkilöä, joista vieraskielisiä noin 40 %.

KAUPUNGIN TALOUDEN TOTEUTUMINEN

Tasaisen käytön mukainen kuuden kuukauden tuottojen ja kulujen käyttöaste ja toimintakate on 50 % budjetoidusta. Henkilöstökulujen toteutumisaste saisi olla tätä korkeampi, koska keskimäärin 0,6 kuukauden palkkaa vastaava lomaraha on maksettu kesäkuun lopussa. Tuotot puolestaan kertyvät osin jälkipainotteisesti ja loppuvuoden menot ovat perinteisesti alkuvuotta isommat, koska esimerkiksi osa palvelujen laskutuksista ei toteudu reaaliaikaisesti.

Menojen osalta talousarvio on palvelualueittain toteutumassa, mutta hallinto-, talous ja ICT- palvelujen sekä henkilöstöpalvelujen osalta on ylityspaineita. Ensin mainitussa taustalla on menojen painottumista esimerkiksi leasing- maksujen osalta alkuvuoteen. Henkilöstöpalvelujen osalta palkkahallinnon ulkoistusta ei ollut

kokonaisuudessaan huomioitu talousarviossa sopimuksen ja valtuuston päätöksen mukaisena.

Tarkemmin eri palvelualueiden toteumaa on kuvattu liitteenä olevassa raportissa. Merkittävänä nostoina voidaan todeta TE-uudistuksen valmistelun eteneminen Turun kanssa ja Wintterin käyttöönottoon liittyvien valmistelujen eteneminen aikataulussa. Syksyn aikana tulee valmistautua myös Varhalle vuokrattujen tilojen yhtiöittämiseen vuoden 2026 alusta.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotilitykset ovat laskeneet tammi-kesäkuussa 12,5 %, 2,8 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Verotuloennusteen mukaan kaupungin verotilitykset olisivat yhteensä 39,9 miljoonaa euroa (kunnallisvero 27,5, yhteisövero 6,3 ja kiinteistövero 6,2 miljoonaa euroa), jääden reilusti alle talousarvion. Arvio perustuu elokuussa julkaistuun valtakunnalliseen ja kuntakohtaiseen veroennusteeseen sekä vuoden 2023 verotustietoihin.

Verolaji 1 000 €	TP 2023	01-06/2023	01-06/2024	TAM 2024	Tot. arvio 2024	Muutos	
						01-06/2023- 01-06/2024	Muutos %
Kunnan tulovero	27 948	18 537	15 403	28 165	27 508	-3 134	-16,9 %
Kiinteistövero	5 741	432	420	6 056	6 150	-12	-2,9 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 589	3 404	3 743	6 410	6 279	339	10,0 %
Yhteensä	39 278	22 373	19 565	40 631	39 937	-2 808	-12,5 %

Kaupungin valtionosuudet ovat 3,0 miljoonaa euroa.

Hallinto- ja elinvoimapalvelut

Hallinto- ja elinvoimapalvelujen toimintakatteen toteutumisaste on 50,1 %. Tuottojen toteutumisaste on 51,5 % ja kulujen 50,9 %. Toteutumaa vääristävät esimerkiksi eräät kerran vuodessa saatavat tulot (mm. työterveyshuollon kelakorvaukset). Lisäksi monet koko kaupunkia koskevat lisenssimaksut ovat talous-, hallinto- ja ICT-palveluissa kustannuksena heti alkuvuodesta alkaen, mutta ne laskutetaan yksiköiltä tasaisesti vuoden aikana. Taloushallinnon ja tietohallinnon kustannukset olivat tavoitetta korkeammat, koska ICT-laitteiden leasingkustannukset olivat arvioitua isommat (tav. 1,78 %, tot. 2,31 %).

Hallinto- ja elinvoimapalvelujen talous näyttää toteutuvan kokonaisuudessaan budjetoidusti.

Tekniset ja ympäristöpalvelut

Teknisten ja ympäristöpalvelujen toimintakatteen toteutumisaste on 79,4 %. Tuottojen toteutumisaste on 49,0 % ja kulujen 48,4 %.

Infrapalvelut

Palvelualueen toimintatuottojen toteutumisaste on 55,3 % ja kulujen 52,4 % talousarviosta. Toimintakatteen toteutumisaste 51,8 %.

Katujen ja teiden kunnossapidon kustannusten tavoitetaso 0,73 €/m² ja toteutuma 0,53 €/m² (72,6 % TA:sta). Jaksoille merkityistä 12 työtä on aloitettu 11.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Siivouksen kustannukset jäivät alle talousarvion; 26,78 euroa/h ja 31,44 €/m².

Ruokapalveluyksikön toteutunut työtehotaso oli 85,68 €/tehty työtunti tavoitteen ollessa 75 €/tehty työtunti.

Tilapalvelut

Kiinteistöjen ylläpito on kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö, joka vastaa talonrakennuksesta ja kiinteistöjen hoidosta.

Palvelualueen toimintatuottojen toteutumisaste on 48,8 % ja kulujen 46,3 %. Toimintakatteen toteutumisaste on 53,7 % talousarviosta. Tilikauden ylijäämän (sis. poistot) toteutumisaste on -69,3 %.

Rakennusten ylläpidon toiminnallisena tavoitteena on, että määrärahoja ei ylitetä ja työt toteutetaan aikataulussa. Määrärahoista on käytetty 6.937.153 euroa, taloudellinen valmius 40,0 % ja toiminnallinen valmius 44 %.

Jaksolle on merkitty 21 hanketta, joista 21 on aloitettu tai käynnissä.

Kiinteistönhoidon kustannukset ilman poistoja olivat 23,17 €/kam² ja po-korjattu 26,07 €/kam², noin puolet koko vuodelle varatusta määrärahasta.

Kasvun ja oppimisen palvelut

Kasvun ja oppimisen palvelujen toimintakatteen toteutumisaste on 49,1 %. Tuottojen toteutumisaste on 52,5 % ja kulujen 49,3 %. Palvelukeskuksen talous on toteutumassa talousarvion mukaisesti. Kasvun ja oppimisen palvelut on saanut hankerahaa useisiin toiminnan kehittämishankkeisiin, jotka nostava tuottojen toteutumisastetta.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen toimintakatteen toteutumisaste on 44,6 %. Tuottojen toteutumisaste on 82,0 % ja kulujen 49,7 %. Palvelukeskuksen talous on toteutumassa talousarvion mukaisesti.

Investoinnit / kaupunki

Kaupungin nettoinvestoinnit 1–6/2024 olivat 8 509 945 euroa ja toteutumisaste 31,5 %.

Isoja investointeja ovat olleet mm:

- Pankkitie/Pruukintie kunnostus 248 000 €
- Sorvakon niemi liikennejärjestelyt 226 000 €
- Pääkirjasto 671 000 €
- Merituulikoti 397 000 €
- Wintteri/liikuntatilat 4 829 000 €
- A-sairaala 531 000 €

Vaikka kaudelle suunnitellut hankkeet ovat käynnistyneet hyvin, osa tulee siirtymään/jatkumaan seuraavalle vuodelle.

Palvelukeskukset	Tulot		Menot		Netto		Muutos %	Käytön %
	01-06/2023	01-06/2024	01-06/2023	01-06/2024	01-06/2023	01-06/2024		
Hallinto- ja elinvoimapalvelut	14 279	1 625	-80 193	-184 910	-65 914	-183 285	-64,0 %	20,6 %
Tekniset ja ympäristöpalvelut	850 000	250 000	-8 929 112	-8 439 543	-8 079 112	-8 189 543	-1,3 %	32,6 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	0	0	-80 621	-39 919	-80 621	-39 919	102,0 %	11,5 %
Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut	0	0	-19 856	-97 198	-19 856	-97 198	-79,6 %	14,5 %
Sosiaali- ja terveyspalvelut	0	0	0	0	0	0		
Kaupunki yhteensä	864 279	251 625	-9 109 783	-8 761 570	-8 245 504	-8 509 945	-3,1 %	31,5 %
Liikelaikokset	0	0	-637 983	-928 950	-637 983	-928 950	-31,3 %	20,2 %
Kaupunki ja liikelaikokset yhteensä	864 279	251 625	-9 747 766	-9 690 520	-8 883 487	-9 438 894	-5,9 %	29,9 %

Liikelaikokset

Liikelaikokset ovat saavuttamassa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa ja niiden tiedot ovat yhdisteltynä liitteenä olevaan raporttiin.

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Atso Vainio

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus merkitsee talouden 1–6/2024 osavuositarkastuksen tiedoksi ja antaa sen edelleen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginvaltuusto 02.09.2024 § 53
2669/02.02.2024

Esittelijä: Kaupunginhallitus

Päätösehdotus: Kaupunginvaltuusto merkitsee talouden 1–6/2024 osavuositarkastuksen tiedoksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
